

ผลของการใช้โปรแกรมการจัดกระบวนการเรียนรู้และการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กปฐมวัยโดยครอบครัวมีส่วนร่วมในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

Effects of Implementing a Learning Process and Positive Discipline Building Program in Early Childhood Children with Family Participation in the Responsible Area of Somdet Hospital, Somdet District, Kalasin Province.

(Received: April 28,2023 ; Revised: April 29,2023 ; Accepted: April 30,2023)

สงกรานต์ นารินยา
Songkran narinya

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experiment) มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาพฤติกรรมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนและความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3 – 5 และ ศึกษาโปรแกรมการจัดกระบวนการเรียนรู้และการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กปฐมวัยโดยครอบครัวมีส่วนร่วมในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ กลุ่มผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองเด็ก และเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาการเด็กในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 50 คู่ เก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดย การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ F – test ด้วยเทคนิค Repeated measurement

ผลการศึกษา พบว่า พฤติกรรมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ ก่อนการดำเนินการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับเหมาะสม หลังดำเนินการ 1 สัปดาห์ และหลังดำเนินการ 1 เดือน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับเหมาะสม และความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3 – 5 ปี ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับพอใช้ หลังดำเนินการ 1 สัปดาห์ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับเหมาะสม หลังดำเนินการ 1 เดือน พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับเหมาะสมมาก และ พฤติกรรมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ หลังดำเนินการ 1 เดือน มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า

คำสำคัญ : กระบวนการเรียนรู้ การสร้างวินัยเชิงบวก เด็กปฐมวัย การมีส่วนร่วม

ABSTRACT

This research was quasi-experimental research with the objectives of study the behavior of parents parents in promoting the development of preschool children and emotional intelligence of children aged 3-5, and studying the learning process and positive discipline building program in early childhood children with family participation in the responsible area of Somdet Hospital, Somdet District Kalasin Province. Sample size were child care group parent child and early childhood children in the Child Development Center in the area responsible for Somdet Hospital, Somdet District, Kalasin Province. By random purposive sampling of 50 pairs. Collect data from questionnaires. Data analysis by Content Analysis: Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation and F – Test by Repeated Measurement Technique.

The results of the study revealed that parents' behavior Parents in promoting the development of preschool children in the responsible area of Somdet Hospital, Somdet District, Kalasin Province before operation Overall and each aspect is at an appropriate level. After 1 week of operation and 1 month after operation, the overall and individual aspects were at an appropriate level. and emotional intelligence of children aged 3-5 years in the responsible area of Somdet Hospital, Somdet District, Kalasin Province. overall and side at fair level After 1 week of operation, overall and each side at an appropriate level After 1 month of operation, it was found that overall and each aspect is at a very appropriate level and the behavior of parents Parents in promoting the development of preschool children There was a statistically significant difference at the .05 level where the mean scores were higher after 1 month of operation.

Keywords: learning process building positive discipline, early childhood, participation

บทนำ

การสร้างวินัยเชิงบวกการที่เด็กเจริญเติบโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่ รู้หน้าที่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคมการที่เด็กคนหนึ่งสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบทั้งที่บ้าน ที่โรงเรียนได้นั้น เด็กต้องมีความเข้มแข็งทางจิตใจพอสมควรที่จะควบคุมตนเอง มีความยับยั้งชั่งใจ ที่จะไม่ตามใจตนเองให้ไม่ผิดระเบียบ กฎเกณฑ์ของสังคมนั้นๆ เป็นวิธีจัดการกับพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ ของเด็กอย่างสร้างสรรค์ โดยไม่ใช้วิธีการลงโทษ จะมีจุดมุ่งหมายให้เด็กรู้จักควบคุมพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของตัวเอง มากกว่าที่จะโดนบังคับ เพื่อให้เด็กเกิดการปรับพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้นและมีผลต่อเนื่องไปในอนาคต

ยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี(พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2580) ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดีเก่งและมีคุณภาพ โดยคนไทยมีความพร้อมทั้งกาย จิตใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์อดออม โอบอ้อมอารีมีวินัย รักษาศีลธรรมและเป็นพลเมืองดีของชาติมีหลักคิดที่ถูกต้อง

เด็กปฐมวัย คือ วัยเด็กที่มีอายุ 3-5 ปี เป็นวัยเริ่มต้นของการเรียนรู้และเป็นช่วงวัยที่มีการเจริญเติบโตและพัฒนาการอย่างรวดเร็ว พัฒนาการที่

ดีของเด็กวัยก่อนเรียนเกิดจากผู้เลี้ยงดูให้ความรักความเอาใจใส่ เข้าใจเด็กและตอบสนองความต้องการพื้นฐานที่เหมาะสมตามวัย ปลูกฝังความมีระเบียบวินัยโดยปราศจากการใช้ความรุนแรง ซึ่งการสร้างวินัยเชิงบวกจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับเด็กในวัยดังกล่าว ที่จะส่งผลให้เด็กเจริญเติบโตมาเป็นผู้ใหญ่ที่ รู้หน้าที่ ความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม เพื่อให้เด็กเกิดการปรับพฤติกรรมไปในแนวทางที่ดีขึ้นและมีผลต่อเนื่องไปในอนาคต

จากผลการสำรวจพัฒนาการเด็กปฐมวัย ด้วย DENVER II ของศูนย์อนามัยที่ 7 ปี 2560 และ 2564 ภาพรวมเขตสุขภาพที่ 7 (ร้อยเอ็ด ขอนแก่น มหาสารคาม กาฬสินธุ์) พบว่าเด็กมีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 56.4 และ 56.8 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่พบมีพัฒนาการสงสัยล่าช้าด้านภาษา ร้อยละ 25.4 และจากรายงานระบบคลังข้อมูลทางการแพทย์และสุขภาพ (HDC) ในกลุ่มสตรีและเด็กปฐมวัย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ปี 2562-2563 เด็ก 0-5 ปี ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ ร้อยละ 96.51 ,95.57 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) เด็ก 0-5 ปี มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า ร้อยละ 27.58 , 31.85 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) เด็ก 0-5 ปี ที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า ได้รับการติดตามกระตุ้น ร้อยละ 95.33 , 95.97 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) เด็ก 0-5 ปี มีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 95.01 , 94.12 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 85) เด็กอายุ 0-5 ปี ที่มีพัฒนาการ

ล่าช้าได้รับการกระตุ้นด้วย TEADA4I ร้อยละ 69.57, 67.65 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 70) เด็ก 0-5 ปี สูงดีสมส่วน ร้อยละ 56.48 , 68.24 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 57) ตามลำดับ

ข้อมูลการคัดกรองพัฒนาการเด็กอำเภอสมเด็จ พบว่า ปี 2562-2564 เด็ก 0-5 ปี ได้รับการคัดกรองพัฒนาการ ร้อยละ 95.99 ,94.98,96.27 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) เด็ก 0-5 ปี มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า ร้อยละ 30.32,33.68 , 40.41 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 20) เด็ก 0-5 ปี ที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการติดตามกระตุ้น ร้อยละ 91.24 ,96.15, 97.65 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 90) เด็ก 0-5 ปี มีพัฒนาการสมวัย ร้อยละ 92.20 ,92.68, 94.31 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 85) เด็กอายุ 0-5 ปี ที่มีพัฒนาการล่าช้าได้รับการกระตุ้นด้วย TEADA4I ร้อยละ 71.43,65.00, 94.74 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 70) เด็ก 0-5 ปี สูงดีสมส่วน ร้อยละ 54.37 ,60.60, 62.58 (เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 57) ตามลำดับ

จากผลการดำเนินงานดังกล่าวแสดงให้เห็นการดำเนินงานด้านสุขภาพเด็กปฐมวัยในจังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ผ่านมา เช่น การใช้คู่มือเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย (DSPM) เป็นเครื่องมือในการคัดกรองพัฒนาการเด็ก การเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็ก ร่วมกับการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรสาธารณสุขทุกระดับ ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการใช้เครื่องมืออย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมทุกสถานบริการสาธารณสุขทุกแห่ง ทำให้สามารถค้นหาเด็กที่มีปัญหาด้านโภชนาการ และพัฒนาการได้มากขึ้น และเมื่อเด็กที่พัฒนาการสงสัยล่าช้าได้รับการกระตุ้นพัฒนาการโดยพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็ก อสม.และครูผู้ดูแลเด็กต่อเนื่องภายใน 30 วัน พบว่าเด็กมีพัฒนาสมวัยมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีเด็กอายุ 0-5 ปี ที่ไม่ได้รับการดูแล เฝ้าระวังกระตุ้น และส่งเสริมพัฒนาการและโภชนาการตามช่วงวัยอย่างเพียงพอและเหมาะสม ทั้งจากครอบครัว ชุมชน รวมถึงหน่วยบริการที่ดูแลกลุ่มเด็ก

เหล่านี้ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนระดับอนุบาล เป็นต้น

ดังนั้น จึงมีความสนใจที่จะศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการจัดกระบวนการเรียนรู้และการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กปฐมวัยโดยครอบครัวมีส่วนร่วมในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำผลการศึกษามาพัฒนาแนวทางการแก้ไขปัญหาเด็กอายุ 0-5 ปี ที่มีพัฒนาการสงสัยล่าช้า และภาวะโภชนาการ โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมของชุมชนที่เห็นความสำคัญของปัญหาและร่วมกันป้องกันแก้ไข โดยอาศัยภาคีเครือข่ายต่างๆ ทั้งในและนอกกระบวนการสาธารณสุข เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดูเด็กให้เกิดความรอบรู้เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การเลี้ยงดูเด็กให้เหมาะสมตามช่วงวัย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านพัฒนาการ โภชนาการ และทันตสุขภาพ ให้สามารถเฝ้าระวัง กระตุ้น ส่งเสริมแก้ไขปัญหา และบอกต่อกับผู้อื่นต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนและความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3 – 5 ปี ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อศึกษาโปรแกรมการจัดกระบวนการเรียนรู้และการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กปฐมวัยโดยครอบครัวมีส่วนร่วมในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์
3. เพื่อศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการจัดกระบวนการเรียนรู้และการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กปฐมวัยโดยครอบครัวมีส่วนร่วมในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

รูปแบบงานวิจัย

การศึกษา ผลของการใช้โปรแกรมการจัดกระบวนการเรียนรู้และการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กปฐมวัยโดยครอบครัวมีส่วนร่วมในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จ อำเภอสมเด็จ จังหวัดกาฬสินธุ์

เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi Experiment) โดยเก็บข้อมูล กลุ่มเป้าหมาย ก่อนและหลังการอบรม 3 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เก็บก่อนการจัดกิจกรรม ครั้งที่ 2 เก็บหลังการจัดกิจกรรม 1 สัปดาห์ และครั้งที่ 3 เก็บหลังการจัดกิจกรรม 1 เดือน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ กลุ่มผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองเด็ก และเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาการเด็กในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระอโณสุมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

2. กลุ่มตัวอย่าง ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาในกลุ่มผู้ดูแลเด็ก ผู้ปกครองเด็ก และเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาการเด็กในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระอโณสุมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 50 คู่ ดังนี้

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็ก และเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 3 – 5 ปี ที่อยู่ในศูนย์พัฒนาการเด็กในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระอโณสุมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 50 คู่(ผู้ปกครองและบุตร) ได้มาโดยการเลือกสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามในระหว่างเดือนสิงหาคม-พฤศจิกายน 2565 และมีวิธีการดำเนินการเลือกกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้

ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ได้มาจากจำนวนประชากรกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด โดยคำนวณหากลุ่มตัวอย่างที่น้อยที่สุดที่ยอมรับ (Yamane, 1973) ได้ค่าของกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยเก็บแบบสอบถาม 50 คน จากจำนวนประชากร 58 คน

วิธีการการเลือกสุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ประชากรในแต่ละพื้นที่มีโอกาสถูกเลือกเท่ากันและให้มีการกระจายเป็นส่วนตามกลุ่มเป้าหมายโดยยึดเด็กปฐมวัย อายุ 3-5 ปี ที่มีชื่ออยู่ในศูนย์พัฒนาการเด็กในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระอโณสุมเด็จพระ จังหวัดกาฬสินธุ์ จึงดำเนินการสุ่มอย่างโดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Probability Sampling) คือ วิธีการ

สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple random sampling) โดยนำข้อมูลรายชื่อเด็กกลุ่มเป้าหมายในศูนย์พัฒนาเด็ก มาจับสลากให้ได้จำนวนกลุ่มเป้าหมาย 50 คน ทั้งนี้ ต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครองหรือผู้ดูแลก่อนรับเข้าโครงการ

จริยธรรมงานวิจัย

การวิจัยนี้ ได้รับการรับรองจริยธรรมจากคณะกรรมการจริยธรรมงานวิจัยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์ เลขที่ KLS.REC 26/2566

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดกิจกรรม

โปรแกรมการจัดกระบวนการเรียนรู้และการสร้างวินัยเชิงบวกแบบมีส่วนร่วม โดยการจัดกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพเด็กโดยใช้กระบวนการเรียนรู้และการสร้างวินัยเชิงบวก ซึ่งมีการวางแผนโปรแกรมการจัดกิจกรรมกระบวนการออกเป็น 4 ครั้ง ได้แก่ 1)กระบวนการสร้างความสัมพันธ์ 2)กระบวนการสร้างวินัย 3)กระบวนการสร้างเด็กเก่ง ครั้งที่ 1 และ 4)กระบวนการสร้างเด็กเก่ง ครั้งที่ 2 และ 3 แต่ละครั้งห่างกัน 2 สัปดาห์ โดยเก็บข้อมูลด้านพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย ก่อนและหลังการอบรม 3 ครั้ง คือ ครั้งที่ 1 เก็บก่อนการจัดกิจกรรม ครั้งที่ 2 เก็บหลังการจัดกิจกรรม 1 สัปดาห์ และครั้งที่ 3 เก็บหลังการจัดกิจกรรม 1 เดือน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire Form) ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปของเด็กปฐมวัยและผู้ปกครองหรือผู้ดูแล

ส่วนที่ 2 : พฤติกรรมของพ่อแม่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โดยส่วนที่เป็น แบบ Rating scale 5 ระดับ มีเกณฑ์ให้คะแนนดังนี้

ประจำ หมายถึง มีการปฏิบัติเป็นประจำ (ทุกวัน) เท่ากับ 5 คะแนน

บ่อยครั้ง หมายถึง มีการปฏิบัติบ่อยครั้ง (5 – 6 วันต่อสัปดาห์) เท่ากับ 4 คะแนน

บางครั้ง หมายถึง มีการปฏิบัติบางครั้ง (3 – 4 วันต่อสัปดาห์) เท่ากับ 3 คะแนน

นานๆครั้ง หมายถึง มีการปฏิบัตินานๆครั้ง (1 – 2 วันต่อสัปดาห์) เท่ากับ 2 คะแนน

ไม่ทำเลย หมายถึง ไม่ทำเลย เท่ากับ 1 คะแนน

มีเกณฑ์ในการแปลผลคะแนน ดังนี้ (Best, 1991)

คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.21 – 5.00	มีพฤติกรรมเหมาะสมมาก
3.41 – 4.20	มีพฤติกรรมเหมาะสม
2.61 – 3.40	มีพฤติกรรมพอใช้
1.81 – 2.60	มีพฤติกรรมต้องปรับปรุง
1.00 - 1.80	มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

การตรวจคุณภาพเครื่องมือ ผู้ ศึ ก ษ า ไ ต่ ดำเนินการตรวจสอบเพื่อทดสอบความตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบและแก้ไข 3 ท่าน (IOC) แล้วปรับแก้ ข้อที่ใช้คำผิดและข้อที่ไม่เหมาะสม ทั้งในด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีเนื้อหาและข้อความที่ชัดเจน นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จและแก้ไขความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองคุณภาพของเครื่องมือ (Try Out) โดยการนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเข้าใจในการทำแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach method) มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .903 (รายละเอียดในภาคผนวก)

ส่วนที่ 3 : ความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3 – 5 ปี แบบ Rating scale 5 ระดับ มีเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ประจำ หมายถึง มีการปฏิบัติเป็นประจำ (ทุกวัน) เท่ากับ 5 คะแนน

บ่อยครั้ง หมายถึง มีการปฏิบัติบ่อยครั้ง (5 – 6 วันต่อสัปดาห์) เท่ากับ 4 คะแนน

บางครั้ง หมายถึง มีการปฏิบัติบางครั้ง (3 – 4 วันต่อสัปดาห์) เท่ากับ 3 คะแนน

นานๆครั้ง หมายถึง มีการปฏิบัตินานๆครั้ง (1 – 2 วันต่อสัปดาห์) เท่ากับ 2 คะแนน

ไม่ทำเลย หมายถึง ไม่ทำเลย เท่ากับ 1 คะแนน

มีเกณฑ์ในการแปลผลคะแนน ดังนี้ (Best, 1991)

คะแนนเฉลี่ย	แปลผล
4.21 – 5.00	มีพฤติกรรมเหมาะสมมาก
3.41 – 4.20	มีพฤติกรรมเหมาะสม
2.61 – 3.40	มีพฤติกรรมพอใช้
1.81 – 2.60	มีพฤติกรรมต้องปรับปรุง
1.00 - 1.80	มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

การตรวจคุณภาพเครื่องมือ ผู้ศึกษาได้ ดำเนินการตรวจสอบเพื่อทดสอบความตรง (Validity) โดยนำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นเองให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบและแก้ไข 3 ท่าน (IOC) แล้วปรับแก้ ข้อที่ใช้คำผิดและข้อที่ไม่เหมาะสม ทั้งในด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีเนื้อหาและข้อความที่ชัดเจน นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จและแก้ไขความถูกต้องจากผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองคุณภาพของเครื่องมือ (Try Out) โดยการนำไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อทดสอบความเข้าใจในการทำแบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach method) มีค่าความเที่ยง เท่ากับ .880

ขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย

1. เก็บข้อมูลพฤติกรรมของพ่อแม่ ผู้ปกครอง ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนและความ

ฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3 – 5 ปี ในเขตรับผิดชอบ
โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จังหวัดกาฬสินธุ์

2. ดำเนินการตามโปรแกรมการจัด
กระบวนการเรียนรู้และการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็ก
ปฐมวัยโดยครอบครัวมีส่วนร่วมในเขตรับผิดชอบ
โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จังหวัดกาฬสินธุ์
โดยการจัดกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพเด็กโดยใช้
กระบวนการเรียนรู้และการสร้างวินัยเชิงบวก ซึ่งม
ีการวางแผนโปรแกรมการจัดกิจกรรมกระบวนการ
ออกเป็น 4 ครั้ง ได้แก่ 1)กระบวนการสร้างความ
สัมพันธ์ 2)กระบวนการสร้างวินัย 3)
กระบวนการสร้างเด็กเก่ง ครั้งที่ 1 และ 4)
กระบวนการสร้างเด็กเก่ง ครั้งที่ 2 และ 3 แต่ละครั้ง
ห่างกัน 2 สัปดาห์

3. เก็บข้อมูลหลังการใช้โปรแกรมการจัด
กระบวนการเรียนรู้และการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็ก
ปฐมวัยโดยครอบครัวมีส่วนร่วมในเขตรับผิดชอบ
โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จังหวัดกาฬสินธุ์
โดยเก็บข้อมูลด้านพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมาย เก็บ
หลังการจัดกิจกรรม 1 สัปดาห์ และ เก็บหลังการจัด
กิจกรรม 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการ
วิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ในการ
วิเคราะห์ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัด
กระบวนการเรียนรู้และการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็ก
ปฐมวัยโดยครอบครัวมีส่วนร่วมในเขตรับผิดชอบ
โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จังหวัดกาฬสินธุ์

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

2.1 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา
ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ของพฤติกรรมของพ่อแม่ผู้ปกครองหรือ
ผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กและความ
ฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3 – 5 ปี ก่อนและหลัง
ดำเนินการ

2.2 สถิติอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูล
ได้แก่ F – test ด้วยเทคนิค Repeated

measurementในการเปรียบเทียบพฤติกรรมของพ่อ
แม่ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลเด็กในการส่งเสริมพัฒนาการ
เด็กและความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3 – 5 ปี
ก่อน หลังการจัดกิจกรรม 1 สัปดาห์ และ เก็บหลังการ
จัดกิจกรรม 1 เดือน

ผลการวิจัย

1. พฤติกรรมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการ
ส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตรับผิดชอบ
โรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จังหวัดกาฬสินธุ์
ก่อนการดำเนินการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ
เหมาะสม หลังดำเนินการ 1 สัปดาห์ และหลัง
ดำเนินการ 1 เดือน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ
เหมาะสม

2. ความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3 – 5 ปี
ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับ
พอใช้ หลังดำเนินการ 1 สัปดาห์ โดยรวมและราย
ด้าน อยู่ในระดับเหมาะสม หลังดำเนินการ 1 เดือน
พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับเหมาะสม
มาก

3. โปรแกรมการจัดกระบวนการเรียนรู้และ
การสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กปฐมวัยโดยครอบครัวมี
ส่วนร่วมในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จังหวัดกาฬสินธุ์ ประกอบด้วย กิจกรรมครั้งที่
1 สร้างสายใย กิจกรรมครั้งที่ 2 สร้างวินัย กิจกรรม
ครั้งที่ 3 สร้างเด็กเก่ง 1 และกิจกรรมครั้งที่ 4 สร้าง
เด็กเก่ง 2

4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมของพ่อแม่
ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน
และความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3 – 5 ปี ในเขต
รับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช จังหวัด
กาฬสินธุ์ พบว่า พฤติกรรมของพ่อแม่ ผู้ปกครองใน
การส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน มีความ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดย
ที่ หลังดำเนินการ 1 เดือน มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบพฤติกรรมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียนและ
ความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3 – 5 ปี ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช อำเภอสุมเ
จังหวัดกาฬสินธุ์ (F – test ด้วยเทคนิค Repeated Measurement)

ตัวแปร	Mauchly's W	Approx . Chi- Square	df	p - value	Epsilon		
					Greenhouse- Geisser	Huynh- Feldt	Lower- bound
พฤติกรรม	.492	34.037	2	.000	.663	.675	.500
ความฉลาด	.923	3.857	2	.145	.928	.963	.500

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า พฤติกรรมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช อำเภอสุมเ จังหวัดกาฬสินธุ์ ก่อนการดำเนินการ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับเหมาะสม หลังดำเนินการ 1 สัปดาห์ และหลังดำเนินการ 1 เดือน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับเหมาะสม ความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3 – 5 ปี ในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช อำเภอสุมเ จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับพอใช้ หลังดำเนินการ 1 สัปดาห์ โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับเหมาะสม หลังดำเนินการ 1 เดือน พบว่า โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับเหมาะสมมาก สอดคล้องกันกับการศึกษาของ ลักษณะ สกุลทอง, ศรีวิทย์ ชาลีเครือ. (2565)¹². ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรม Triple P เพื่อกระตุ้นพัฒนาการเด็กปฐมวัยเขตสุขภาพที่ 7 ผลการวิจัยพบว่า หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีระดับความถี่ในการสร้างวินัยเชิงบวกสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < .05$) ทั้งนี้เนื่องจาก โปรแกรมการจัดกระบวนการเรียนรู้และการสร้างวินัยเชิงบวกในเด็กปฐมวัยโดยครอบครัวมีส่วนร่วมในเขตรับผิดชอบโรงพยาบาลสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ประกอบด้วย กิจกรรมครั้งที่ 1 สร้างสายใย กิจกรรมครั้งที่ 2 สร้างวินัย กิจกรรมครั้งที่ 3 สร้างเด็กเก่ง 1 และกิจกรรมครั้งที่ 4 สร้างเด็กเก่ง 2 เป็นไปตามแนวคิด Preschool Parenting Program: Triple-P^{3,7} สอดคล้องกันกับการศึกษาของ พัทธนา พุ่มพชาติ (2563)¹¹ ผลการใช้ชุดกิจกรรมการสร้างวินัยเชิง

บวกตามแนวคิดการเรียนรู้โปรแอคทีฟ (Pro-Active learning) ที่มีต่อพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอมะนัง จังหวัดชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า (1) ผลการพัฒนาชุดกิจกรรม ประกอบด้วยองค์ประกอบของชุดกิจกรรม คู่มือการใช้ชุดกิจกรรม และคู่มือปฏิบัติกิจกรรม ทุกองค์ประกอบมีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยได้ (2) ผลการใช้ชุดฝึกชุดกิจกรรม พบว่า 1) พัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรม โดยใช้ชุดกิจกรรมสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรม 2) พัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลองที่ได้รับการจัดกิจกรรม โดยใช้ชุดกิจกรรมใน 4 ระยะ มีพัฒนาการสูงขึ้นอย่างเป็นลำดับ 3) พัฒนาการทางอารมณ์ และสังคมระหว่างเด็กปฐมวัยในกลุ่มทดลองสูงกว่าเด็กปฐมวัยในกลุ่มควบคุม และ 4) ครูมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ส่งผลให้พฤติกรรมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ หลังดำเนินการ 1 เดือน มีค่าคะแนนเฉลี่ยมากกว่า แต่ยังมีโอกาสในการพัฒนาคือความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 3 – 5 ปี

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

ในการพัฒนาพฤติกรรมของพ่อแม่ ผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กก่อนวัยเรียน ควรนำแนวคิดของ Preschool Parenting Program: Triple-P เข้ามา

ใช้ ประกอบด้วย กิจกรรมครั้งที่ 1 สร้างสายใย กิจกรรม
ครั้งที่ 2 สร้างวินัย กิจกรรมครั้งที่ 3 สร้างเด็กเก่ง 1
และกิจกรรมครั้งที่ 4 สร้างเด็กเก่ง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

โปรแกรมการจัดกระบวนการเรียนรู้และการ
สร้างวินัยเชิงบวกในเด็กปฐมวัยโดยครอบครัวมีส่วนร่วม
ควรมีการศึกษาในระยะยาว เพื่อความยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- 1.เทคนิคการสร้างวินัยเชิงบวกในชั้นเรียน [ออนไลน์] URL: <https://www.aksorn.com/positive-discipline>
แนวทางการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สำหรับเด็กปฐมวัย [ออนไลน์] URL:
<https://www.youngciety.com/article/journal/experience-plan.html>
- 2.การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย [ออนไลน์] URL:
https://docs.google.com/document/d/1BmZ79v_uavyLclpj3i4P-oDovtDGsFH_LA9kSOGEOHo/preview?hgd=1#
- 3.สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.
(2565) แนวทางการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ระดับปฐมวัย
- 4.พัชรี ผลโยธิน และ วรนาท รักสกุลไทย.(2562). ข้อมูลจากเอกสารประกอบโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา
โรงเรียนต้นแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยตามแนวคิดไฮสโคป (HighScope)
- 5.ศิริลักษณ์ วณแก่น้อย. (2563). บทเรียนออนไลน์การเรียนรู้แบบ Active Learning,สืบค้นเมื่อวันที่ 6 กรกฎาคม
2565.จาก <https://sites.google.com/chaiyaphum1.go.th/active-learning/>
- 6.สถาพร พุกภูมิกุล.(2558). บทความโครงการจัดการความรู้ เรื่อง”การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning
ในเอกสารประกอบการเข้าอบรม”คุณภาพผู้เรียนด้วยกระบวนการเรียนรู้ Active Learning”.มหาวิทยาลัย
บูรพา วิทยาเขตสระแก้ว.
- 7.สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.(2561). คู่มือหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช
2560 สำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
กัต.
- 8.สำ นักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา.กระทรวงศึกษาธิการ.(2560).หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช2560.
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- 9.สำ นักงานเลขาธิการสภาการศึกษา,กระทรวงศึกษาธิการ (2563) การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก.นนทบุรี:
บริษัท 21 เซ็นจูรี จำกัด.
- 10.หน่วยศึกษานิเทศก์ สำ นักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2562) .แนวทางการนิเทศเพื่อพัฒนาและ
ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ตามนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้.กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- 11.พัชรา พุ่มพชาติ (2563) ผลการใช้ชุดกิจกรรมการสร้างวินัยเชิงบวกตามแนวคิดการเรียนรู้โปรแอคทีฟ (Pro-
Active learning) ที่มีต่อพัฒนาการทางอารมณ์และสังคมของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดชัยนาท วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์ ปีที่ 15 ฉบับที่ 3
กันยายน – ธันวาคม 2563 1 – 16
- 12.ลักษณะ สุกุลทอง, ศรีญทิพย์ ชาลีเครือ. (2565). การพัฒนาโปรแกรม Triple P เพื่อกระตุ้นพัฒนาการเด็ก
ปฐมวัยเขตสุขภาพที่ 7 วารสารศูนย์อนามัยที่ 7 ขอนแก่น ปีที่ 14 ฉบับที่ 1 สิงหาคม 2564 – มกราคม
2565 97 – 110